

Asia: VN/13115/2025

Luonnos hallituksen esitykseksi laiksi yhteistoimintalain muuttamisesta (hallintoedustusta koskevat säännökset)

Tiedot lausunnonantajasta

Napsauta ja lisää otsikko valintakyselyyn

Työnantajaorganisaatio

Yleiset huomiot esitysehdotuksesta

Huomiot

Energiateollisuus ry:n näkemyksen mukaan tarvetta yhteistoimintalain hallintoedustusta koskevien määräysten uudistamiseen ei ole. Yhteistoimintalaki uudistettiin vuonna 2022 voimaan tulleella lainmuutoksella, jolloin myös hallintoedustusta koskeviin säännöksiin tehtiin tarpeelliseksi katsotut muutokset. Säännökset ovat olleet voimassa vasta varsin lyhyen aikaa eikä erityisiä tarpeita niiden uudistamiseksi ole esiintynyt.

HE-luonnoksen yleisperustelut

Huomiot

-

Huomiot

-

2 § - Soveltamisala

Huomiot pykälästä ja sen säännöskohtaisista perusteluista

Esityksessä ehdotetaan hallintoedustuksen soveltamisrajan laskemista 100 työntekijän yrityksiin. Näkemyksemme mukaan ehdotettu soveltamisraja on liian alhainen. Esityksessä ei osoiteta erityisiä perusteita soveltamisrajan laskemiselle. Hallintoedustus sopii parhaiten suuriin yrityksiin. Hallintoedustuksen järjestäminen lisää yritysten hallinnollista taakkaa eikä esityksessä tuoda perusteita tällaisen hallinnollisen taakan lisäämiselle yhä pienemmissä yrityksissä. Pienemmissä

yrityksissä työntekijöiden edustuksellisuus voidaan jo nykyisellään toteuttaa tarkoituksenmukaisella ja riittävällä tavalla yhteistoimintalain vuoropuhelua ja neuvottelumenettelyjä noudattaen tai muilla vakiintunein tavoin. Energiateollisuus ry:n näkemyksen mukaan soveltamisrajan laskeminen ei ole tarpeellista tai perusteltua.

29 § - Henkilöstön hallintoedustus

Huomiot pykälästä ja sen säännöskohtaisista perusteluista

Esityksen suurin epäkohta liittyy ensisijaisen sopimukseen perustuvan henkilöstön hallintoedustuksen poistamiseen. Esityksessä on nimenomaisesti todettu, että nykylain mukainen ensisijaisesti sopimukseen perustuva hallintoedustusjärjestelmä on koettu yleisesti ottaen hyödylliseksi eikä merkittäviä käytännön ongelmia ole esiintynyt (esityksen s. 5). Tästä huolimatta hallintoedustuksesta sopiminen halutaan nyt poistaa kokonaan. Yritysten johtamisjärjestelmät, hallintomallit ja henkilöstön tarpeet vaihtelevat yrityksittäin, jolloin hallintoedustuksesta sopiminen juuri paikallisten tarpeiden mukaisesti olisi ensiarvoisen tärkeää. Sopimusmahdollisuuden poistaminen on tarpeetonta ja se on myös ristiriidassa paikallisen sopimisen edistämisen kanssa.

Hallintoedustuksen nykytilaa koskevan selvityksen mukaan sopiminen on nimenomaan ollut pääasiallinen tapa toteuttaa hallintoedustus. Tästäkin näkökulmasta on erikoista, että sopimusmahdollisuus halutaan nyt poistaa. Yhteisesti sopimalla löydetään yrityksissä parhaiten soveltuvat mallit. Nykylain mukainen järjestämistapa olisi syytä säilyttää. Sopimusmahdollisuuteen ei liity myöskään henkilöstön näkökulmasta riskiä. Henkilöstöllä on aina mahdollisuus vaatia hallintoedustus toteutettavaksi lain mukaisesti, jos sopimalla ei päästä henkilöstöä tyydyttävään ratkaisuun.

30 § - Henkilöstön hallintoedustuksen järjestäminen

Huomiot pykälästä ja sen säännöskohtaisista perusteluista

Esityksen mukaan hallintoedustusta ei olisi enää mahdollista toteuttaa hallintoneuvostossa. Energiateollisuus ry:n näkemyksen mukaan mahdollisuus järjestää hallintoedustus myös hallintoneuvostossa tulisi säilyttää eikä perusteita sen poistamiselle ole esitetty. Mahdollisuuden poistaminen aiheuttaa tarpeetonta hallinnollista taakkaa yrityksissä, joissa joudutaan rakentamaan uusi hallintoedustuksen tapa. Tällainen muutos voi aiheuttaa myös tyytymättömyyttä, jos hallintoneuvostossa toteutettu hallintoedustus on koettu hyödyllisenä ja toimivana.

31 § - Henkilöstön hallintoedustuksen poikkeukset

Huomiot pykälästä ja sen säännöskohtaisista perusteluista

Pidämme tärkeänä, että hallintoedustuksen toteutustavasta voidaan myöntää poikkeus. Samoin mahdollisuus toteuttaa hallintoedustus konsernikohtaisena on tarpeellinen.

34 § - Henkilöstön hallintoedustajan oikeudet, velvollisuudet ja vastuut

Huomiot pykälästä ja sen säännöskohtaisista perusteluista

-

Lain voimaantulo- ja siirtymäsäännökset

Huomiot pykälästä ja sen säännöskohtaisista perusteluista

Ehdotetun siirtymäsäännöksen mukaan myös sopimukseen perustuviin hallintoedustuksen järjestelyihin sovelletaan vanhan lain säännöksiä vain 31.12.2027 saakka. Tällainen siirtymäsäännös on ongelmallinen tapauksissa, joissa hallintoedustus perustuu sopimalla toteutettuun järjestelyyn, johon osapuolet ovat tyytyväisiä ja haluavat pitää sen voimassa. Sopimukseen perustuvaa järjestelyä tulisi voida jatkaa, kunnes jompikumpi osapuoli irtisanoo sopimuksen. Siirtymäsäännöstä tulisi muuttaa siten, että lainmuutokset eivät koske ennen lain voimaantuloa solmittuja sopimuksia.

Muut mahdolliset huomiot

Huomiot

-

Kati Heininen
Energiateollisuus ry, työelämä